

**Освітня навчальна програма «Трудове навчання (обслуговуюча
праця)» для учнів 8 класів спеціальних закладів загальної середньої
освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку
(авт. Дорошенко Н.М., Тороп К.С., Швець Н.М.)**

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
(наказ Міністерства освіти і науки України від 00.00.0000 № 000)

8 КЛАС

Пропонований зміст навчального предмета/інтегрованого курсу	Види навчальної діяльності	Очікуванні результати навчання	Спрямованість корекційно-розвиткової роботи
ЗМІСТОВА ЛІНІЯ «ВСТУП І ПОВТОРЕННЯ ЗНАНЬ І УМІНЬ ЗА ПОПЕРЕДНІ РОКИ»			
Профорієнтація. Декоративні ремесла України Поняття про технологію. Основні види технологічної діяльності при виготовленні декоративних виробів ручним та машинним способом. Ручні та машинні знаряддя праці: ножиці, голка, спиці, гачок, обладнання тощо. Декоративні ремесла та промисли України, їх види. Види ремесел, які вивчаються в школі. Пов'язані з ними професії. Ознайомлення зі змістом роботи у 7-му класі. Демонстрація виробів, виготовлених учнями попередніх років навчання. Повторення правил безпеки праці та організації робочого місця в майстерні. Обов'язки чергових.	Вивчення поняття «технологія» та основних видів технологічної діяльності у побуті. Ознайомлення з ремеслами України. Визначення знарядь праці для виготовлення декоративних виробів. Ознайомлення зі змістом роботи у 7-му класі. Повторення правил безпечної праці в майстерні. Визначення обов'язків чергового.	Учень/учениця: визначає поняття «технологія»; має уявлення про види технологічної діяльності при виготовленні декоративних виробів ручним та машинним способом. знає назви та призначення обладнання майстерні та робочого місця; називає ручні та машинні знаряддя праці: ножиці, голка, спиці, гачок, обладнання тощо; знає види ремесел, які вивчаються в школі, пов'язані з ними професії; дотримується правил внутрішнього розпорядку в майстерні та правил безпечної праці	<i>Пізнавальний</i> розвиток: узагальнення, порівняння різноманітних професій; збагачення уявлень про види технологічної діяльності у побуті, про різноманітність знарядь праці. <i>Мовленнєвий</i> розвиток: збагачення словника назвами професій, назвами обладнання швейної майстерні, використання назв у розгорнутому мовленні <i>Особистісний</i> розвиток: засвоєння й виконання вимог щодо чистоти і порядку на робочому місці, виконання правил поведінки у майстерні.

ЗМІСТОВА ЛІНІЯ «ТЕХНОЛОГІЯ БЛАГОУСТРІЮ І ОЗЕЛЕНЕННЯ ПРИМІЩЕНЬ І ТЕРИТОРІЙ»

Профорієнтація. Професія квітникар Квітникарство – галузь рослинництва, її історія та призначення. Професія квітникар. Місце роботи та напрямки діяльності квітникаря. Поняття «квіткова селекція», її призначення. Обов'язки квітникаря та вимоги до нього. Сезонні роботи та вимоги до робочого одягу. Інструменти квітникаря. Техніка безпеки на робочому місці.	Ознайомлення з квітникарством, його призначенням та історією. Ознайомлення з професією квітникар. Визначення місць роботи, обов'язків та вимог до квітникаря. Визначення поняття «квіткова селекція», її суті та призначення. Визначення інструментів квітникаря. Ознайомлення із вимогами до робочого одягу та сезонними роботами квітникаря.	Учень/учениця: має уявлення про квітникарство, як галузь рослинництва; знає історію квітникарства та призначення галузі; має уявлення про професії, пов'язані з вирощуванням рослин та результати їх праці; визначає місця роботи квітникаря; знає напрямки діяльності, обов'язки квітникаря та вимоги до нього; розуміє поняття «квіткова селекція», знає її призначення; визначає види сезонних робіт квітникаря; розпізнає робочий інструмент квітникаря; знає техніку безпеки на робочому місці квітникаря та вимоги до робочого одягу.	<i>Пізнавальний</i> <i>розвиток:</i> збагачення уявлень про професії, пов'язані з доглядом за рослинами. Формування знань про квітникарство, як галузь рослинництва. <i>Мовленнєвий</i> <i>розвиток:</i> збагачення словникового запасу назвами інструментів квітникаря. <i>Особистісний</i> <i>розвиток:</i> формування інтересу до професії квітникаря, розвиток мотивації природоохоронної діяльності, працелюбності, відповідальності.
Осінні роботи на пришкольній території. Догляд за багаторічними квітковими рослинами Види догляду за багаторічними квітковими рослинами в залежності від	Ознайомлення з видами догляду за багаторічними квітковими рослинами. Визначення об'єму робіт на ділянці (у квітнику).	Учень/учениця: має уявлення про види догляду за багаторічними квітковими рослинами; здійснює підготовку ґрунту	<i>Пізнавальний</i> <i>розвиток:</i> розширення уявлень про квітникарство, збагачення знань і вмінь по догляду за багаторічними квітковими рослинами.

їх виду. Необхідність очищення	Добір інструментів та	для осінньої обробки;	Мовленнєвий	розвиток:
--------------------------------	-----------------------	-----------------------	-------------	-----------

квітника. Терміни проведення цих робіт. Способи прибирання всохлих стебел і листя. Необхідність укривання, обрізання або викопування на зиму. Інструменти та приладдя для роботи з декоративними квітковими рослинами. Правила обрізання кущів троянд на зиму. Прийоми і правила безпечної роботи з інструментами. Робочий одяг і робоче взуття. <i>Практичні роботи.</i> Огляд шкільної ділянки, квітників. Визначення об'єму робіт та необхідного для роботи інвентаря. Підготовка зимуючих багаторічних рослин до зими (обрізання відмерлого стебла, укривання рослин від заморозків, мульчування). Підготовка кущів троянд до зими (обрізання стебла, вкривання прикореневої частини рослини від морозу). Викопування та закладання на зимове зберігання незимуючих багаторічних квіткових рослин.	робочого одягу. Повторення правил техніки безпеки і поведінки з сільськогосподарським інвентарем. Підготовка зимуючих багаторічних рослин до зими. Підготовка кущів троянд до зими. Викопування та закладання на зимове зберігання незимуючих багаторічних квіткових рослин. Аналіз виконаної роботи.	розуміє необхідність очищення квітника; визначає терміни проведення цих робіт; називає багаторічні квіткові рослини, що ростуть на пришкольній ділянці; добирає інструменти та робочий одяг для робіт у квітнику (на шкільній ділянці); дотримується правил безпечної праці; зрізує сухі стебла і листя багаторічних квіткових рослин; згрібає сухе листя, рештки рослин; викопує незимуючі квіткові рослини; виконує елементарні роботи з підготовки кущів троянд до зими; аналізує виконану роботу.	збагачення словникового запасу на основі вивчення нових слів та термінів. Розвиток мовлення на основі словесної характеристики видів діяльності. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток зорового, тактильного сприймання рослин, корекція дрібної та загальної моторики на основі роботи з сільськогосподарськими інструментами. <i>Особистісний розвиток:</i> вдосконалення вмінь та навичок роботи з сільськогосподарським інвентарем. Розвиток вмінь планувати подальшу роботу.
Види ґрунтів для вирощування кімнатних рослин Призначення ґрунтосумішей. Компоненти ґрунтосуміші (торф, листяна земля, дернова земля, перегнійна земля, хвойна земля, деревне вугілля, пісок) Дезінфекція ґрунту.	Ознайомлення з видами ґрунтосумішей та їх призначенням. Вивчення складу готових земляних субстратів. Ознайомлення з готовими видами ґрунтосумішей, видами їх фасувань.	Учень/учениця: має уявлення про призначення та склад ґрунтосуміші для вирощування кімнатних рослин;	<i>Пізнавальний розвиток:</i> розширення знань про кімнатні рослини і способи їх розмноження. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> повторення вивчених назв ґрунтів та ґрунтосумішей у розгорнутому мовленні.

		визначає готові земляні субстрати за їх видом;	<i>Сенсомоторний розвиток:</i>
--	--	---	--------------------------------

Готові земляні субстрати для вирощування кімнатних видів. Їх види за складом та призначенням. Фасування субстратів (вага, зовнішній вигляд). Види торфу, які можна добавляти до універсальної ґрунтосуміші. Використання кокосового волокна. <i>Лабораторна робота.</i> Порівняння складу (на око) ґрунтосуміші для вирощування орхідей та універсального ґрунту.	Порівняння складу (на око) ґрунтосуміші для вирощування орхідей та універсального ґрунту.	знає види фасувань готових земляних субстратів; має уявлення про види торфу, його використання; розпізнає за зовнішнім виглядом універсальну ґрунтосуміш; порівнює ґрунтосуміші (за зовнішнім виглядом); дотримується правил безпеки під час виконання лабораторних робіт.	розвиток зорового, тактильного сприймання під час дослідження ґрунтосумішей. <i>Особистісний розвиток:</i> розвиток пам'яті, уваги, формування загальнонавчальних умінь на основі навчання плануванню послідовності виконання трудових операцій.
Підготовка насіння та його висівання на розсаду. Пікірування розсади Особливості підготовки насіння до посіву його на розсаду (сорткування, пророщування). Технологія пророщування насіння перед посадкою. Строки посіву, в залежності від виду рослини). Ґрунтосуміші для висівання насіння. Парнички. Умови проростання насіння. Особливості вигонки сіянців на розсаду: спеціальне освітлення, вологість та температура повітря. Поняття «пікірування», призначення та технологія виконання. Інструменти та матеріали для пікірування. <i>Практичні роботи.</i> Сорткування насіння однорічних квітів, пророщування та висівання насіння у горщики. Догляд за сіянцями.	Ознайомлення з особливостями підготовки насіння до посіву його на розсаду. Вивчення технології пророщування насіння. Вивчення умов проростання та технології вигонки сіянців на розсаду. та особливостей способів висаджування розсади у відкритий ґрунт. Визначення поняття «пікірування». Ознайомлення з призначенням, технологією виконання та інструментами для пікірування. Відпрацювання навичок	Учень/учениця: має уявлення про технологію вирощування рослин насіннєвим способом; знає призначення та користь від процедури пікірування; знає про склад ґрунтосуміші для висівання та пікірування; визначає умови пророщування насіння та вигонки сіянців; вивчає технологію пікірування; повторює правила поведінки під час квітникарських робіт; сортуює насіння; висіває та доглядає сіянці;	<i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення уявлень про технологію розмноження рослин. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> збагачення словникового запасу назвами технологічних операцій з висівання та пікірування. Розвиток зв'язного мовлення шляхом словесного відтворення способу посадки рослин. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток дрібної моторики на основі висівання та пікірування рослин. <i>Особистісний розвиток:</i> формування, уміння співпрацювати, спілкуватися, взаємодіяти, оцінювати результативність своєї діяльності.

	сортування насіння.		
--	---------------------	--	--

Пікірування розсади. Догляд за розсадою.	Оволодіння технологією висівання та пророщування насіння. Оволодіння методом пікірування розсади та догляд за нею.	пікірує розсаду; виконує догляд за розсадою.	
--	--	--	--

ЗМІСТОВА ЛІНІЯ «ДОГЛЯД ЗА ОДЯГОМ ТА ВЗУТТЯМ»

Види догляду за одягом. Ярлики на одязі Ярлики на одязі, їх призначення. Необхідність дотримання рекомендацій по догляду за текстильним виробом. Міжнародна система символів (умовні позначення) на ярликах, їх категорії. Значення символів за кожною категорією по догляду за текстильним виробом. <i>Практичні роботи.</i> Вправи на розпізнавання символів по догляду за текстильним виробом. Складання таблиці «Види догляду за одягом»	Ознайомлення з міжнародною системою маркування одягу та текстильних виробів виробниками. Визначення необхідності дотримання рекомендацій по догляду за текстильним виробом. Визначення категорій догляду за одягом та текстильними виробами, вивчення умовних позначок. Виконання вправи на розпізнавання символів по догляду за текстильним виробом. Складання таблиці «Види догляду за одягом»	Учень/учениця: має уявлення про міжнародну систему маркування одягу та текстильних виробів виробниками; розуміє необхідність дотримання рекомендацій по догляду за текстильним виробом; знає призначення ярликів на одязі; визначає категорії символів по догляду за одягом та текстильними виробами; розрізняє умовні позначення різних категорій догляду за одягом; розпізнає значення символів за кожною категорією; складає таблицю «Види догляду за одягом»	<i>Пізнавальний розвиток:</i> формування уявлень про міжнародною системою маркування одягу та текстильних виробів виробниками, збагачення уявлень про види догляду за одягом та текстильними виробами. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> збагачення словникового запасу назвами категорій догляду за одягом та їх використання у словесному описі ярликів. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток координації та дрібної моторики рук на основі виконання таблиці з малюнками. <i>Особистісний розвиток:</i> формування мислення на основі розвитку вмінь порівнювати види умовних позначок на ярликах для одягу, розвиток уваги та спостережливості.
---	--	---	--

Дезінфекція одягу та взуття Поняття дезінфекція. Необхідність дезінфекції одягу та взуття. Провітрювання одягу та взуття (ультрафіолетова профілактика). Користь та шкода від впливу ультрафіолету на одяг та взуття. Засоби та пристосування для дезінфекції одягу та взуття в домашніх умовах. Побутові електричні сушарки для взуття. Призначення та умови безпечного використання. Антисептики та розчини для дезінфекції, їх призначення та види. Правила безпечного користування антисептичними та дезінфікуючими засобами та санітарні норми їх зберігання. <i>Практичні роботи.</i> Оволодіння прийомами безпечного користування побутовою електросушаркою для взуття. Вправи на відпарювання одягу за допомогою парової праски (побутового відпарювача) з метою дезінфекції.	Визначення поняття дезінфекція. Ознайомлення з видами дезінфекції одягу та взуття. Визначення необхідності дезінфекції одягу та взуття, ультрафіолетової профілактики (провітрювання). Вивчення засобів та видів пристосувань для дезінфекції одягу та взуття. Ознайомлення з правилами безпечного користування антисептиками та санітарними нормами їх зберігання. Вивчення призначення та умов використання побутової електричної сушарки для взуття. Оволодіння прийомами безпечного користування побутовою електросушаркою для взуття. Дотримання правил безпечного користування побутовими електроприладами. Оволодіння прийомами дезінфекції одягу за допомогою відпарювача (парової праски) з метою дезінфекції.	Учень/учениця: визначає поняття дезінфекція; має уявлення про дезінфекцію, як вид догляду за одягом та взуттям; розуміє необхідність дезінфекції одягу та взуття; знає види дезінфекції одягу та взуття; розрізняє засоби та пристосування для дезінфекції за їх призначенням; знає правила безпечного користування антисептиками та санітарні норми їх зберігання; знає призначення побутової електричної сушарки для взуття та вміє нею користуватись; дотримується правил безпечного користування електросушаркою та паровою праскою (відпарювачем); володіє прийомами дезінфекції одягу за допомогою (парової праски)	<i>Пізнавальний розвиток:</i> формування уявлень про дезінфекцію одягу та взуття, збагачення уявлень про види догляду за одягом та взуттям. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> збагачення словникового запасу назвами пристосувань та дезінфікуючих засобів для одягу та взуття, використання їх назв у словесному описі власної діяльності. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток великої та дрібної моторики на основі виконання практичних завдань. <i>Особистісний розвиток:</i> формування мислення на основі вміння давати оцінку стану одягу та взуття, розвиток уваги, спостережливості, формування організованості, самостійності у навчально-практичній діяльності.
---	--	---	---

ЗМІСТОВА ЛІНІЯ «ТЕХНОЛОГІЯ РУЧНОЇ ОБРОБКИ МАТЕРІАЛІВ»

Робота з папером і картоном. Технологія виготовлення пап'є-маше Вироби в техніці пап'є-маше та їх призначення Матеріали та інструменти, що використовуються. Форми для пап'є-маше. Види технік виготовлення пап'є-маше. Санітарно-гігієнічні вимоги до організації робочого місця та техніка безпеки під час роботи з клеєм. Послідовність виконання тарілки в техніці пап'є-маше (на основі предметно-технологічної карти) <i>Практичні роботи.</i> Виготовлення тарілки (миски, вази, чашки) з пап'є-маше – 2-3 вироби. Вибір форми для роботи (миска, тарілка тощо). Підготовка паперу. Змашування форми для запобігання прилипання. Оклеювання форми газетними шматочками у 6-20 шарів в декілька підходів з просушуванням шарів. Відокремлення тарілки від форми. Грунтовка тарілки шпаклівкою. Просушування. Фарбування тарілки в білий колір (для подальшого розпису фарбами).	Ознайомлення з виробами в техніці пап'є-маше та їх призначенням. Визначення матеріалів та інструментів для роботи. Визначення санітарно-гігієнічних вимог до організації робочого місця. Повторення техніки безпеки під час роботи з клеєм. Складання плану послідовності виготовлення тарілки в техніці пап'є-маше на основі предметно-технологічної карти. Добір матеріалів для роботи. Підготовка паперу. Виготовлення виробу. Просушування. Фарбування.	Учень/учениця: має уявлення про призначення виробів з пап'є-маше та їх види; орієнтується у видах технік виготовлення з пап'є-маше; добирає матеріали для роботи; організовує робоче місце; виготовляє тарілки (миски) з пап'є-маше; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	<i>Пізнавальний розвиток:</i> формування уявлень про техніку пап'є-маше, збагачення уявлень про використання паперу. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> збагачення словникового запасу назвами трудових операцій та об'єктів виготовлення. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток координації та точності рухів рук, дрібної моторики рук на основі роботи з папером. <i>Особистісний розвиток:</i> формування охайності, розвиток емоційно-естетичного сприймання предметів декору.
--	--	---	---

Робота з фарбами. Основи декоративного петриківського розпису	Ознайомлення з петриківським розписом, як з українським декоративно-	Учень/учениця: має уявлення про хатній український розпис, історію	<i>Пізнавальний розвиток:</i> формування уявлень про українське декоративно-орнаментальне
---	---	--	--

Петриківський розпис, або «петриківка» — українське декоративно-орнаментальне народне малярство. Походження назви та історія виникнення. Старовинні звичаї оздоблення українського житла. Сучасний петриківський розпис. Відомі майстри петриківського розпису. Віртуальна екскурсія до Петриківського музею етнографії та побуту (с. Петриківка) https://youtu.be/zE66kHZps-Q Техніка виконання й особливості розпису. Стилзація рослинного орнаменту. Матеріали та інструменти для виконання петриківського розпису. Організація робочого місця та санітарно-гігієнічні вимоги до роботи. Практичні роботи. Оволодіння чотирма типами мазка: “грібенець”, “зернятко”, “горішок”, “перехідний мазок”. Вправи на поєднання вивчених мазків. Вправи на складання орнаменту. Розпис посуду з пап’є-маше (виготовлений раніше) петриківським орнаментом.	орнаментальним малярством, його історією та відомими майстрами петриківського розпису. Визначення особливостей петриківського розпису. Розпізнавання петриківського орнаменту серед інших стилів декоративного розпису. Визначення та добір необхідних інструментів для роботи. Організація робочого місця та дотримання санітарно-гігієнічних вимог під час практичної роботи. Оволодіння технікою виконання основних мазків. Відпрацювання техніки поєднання мазків між собою – створення орнаменту. Розпис посуду з пап’є-маше (виготовленого раніше) петриківським орнаментом.	його виникнення; впізнає елементи петриківського розпису; має уявлення про образи квітково-рослинних мотивів петриківського орнаменту та особливості петриківського розпису; визначає поняття «стилзація»; розпізнає та готує матеріали, інструменти; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог; володіє чотирма типами мазка: “грібенець”, “зернятко”, “горішок”, “перехідний мазок”; виконує вправи на поєднання вивчених мазків; розирає посуд з пап’є-маше (виготовлений раніше) петриківським орнаментом.	народне малярство. Мовленнєвий розвиток: використання назв дій у словесному описі власної діяльності, розширення словникового запасу назвами мазків та прийомів петриківського розпису. Сенсомоторний розвиток: розвиток зорово-моторної координації, дрібної моторики руки під час закріплення прийомів декоративного малювання. Особистісний розвиток: розвиток пам’яті, фантазії, самостійності виконання практичних художньо-творчих завдань, формування інтересу до українського народного мистецтва, поваги до культурної спадщини України, її традицій.
Технологія обробки деревини. Пиляння фанери Лобзик, його види, призначення, будова. Обладнання робочого місця для випилювання. Пристосування для	Вивчення будови та призначення механічного лобзика. Визначення пристосувань. Добір сюжету (картинки) для	Учень/учениця: має уявлення про будову та призначення механічного лобзика та пристосувань для випилювання (називає за	Пізнавальний розвиток: розширення уявлень про види механічної обробки деревини та видів виробів з деревини, розвиток мислення на основі аналізу виробу

випилювання (упорний столик,	випилювання.	запитаннями	та способу його виконання.
------------------------------	--------------	-------------	----------------------------

струбцина, її будова і призначення). Планування роботи. Технологія переведення малюнка для випилювання. Технологія випилювання. Правила безпечної роботи з механічним лобзиком. Кінцева обробка виробу. Оздоблення. <i>Практичні роботи.</i> Вправи на переведення малюнка на заготовку, кріплення пилки в лобзик, зняття пилки. фіксації упорного столика за допомогою струбцини і в затискачі верстата, виконання плавних і різких поворотів при випилюванні. Випилювання по контуру малюнка (свинка, рибка, котик, качечка, баранець-2-3 вироби) – вибір сюжету, візерунку, переведення картини на тло, обпилювання та шліфування заготовок з фанери, фарбування та оздоблення виробів різними матеріалами (нитками, клаптиками паперу, зрізами гілок, папером тощо)	Складання послідовності виготовлення виробу (за допомогою вчителя/вчительки); Організація робочого місця. Дотримання правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог. Переведення малюнка на заготовку. Фіксація заготовки в верстаку та за допомогою струбцини. Випилювання контурних фігур. Оздоблення виробу за зразком.	вчителя/вчительки); добирає сюжет (картинку) для випилювання; визначає послідовність виготовлення виробу (за допомогою вчителя/вчительки); організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог; виконує фіксацію заготовки в верстаку та за допомогою струбцини; випилює контурні фігури; вміє оздоблювати свій виріб за зразком.	<i>Мовленнєвий</i> <i>розвиток:</i> розширення словникового запасу назвами інструментів та назвами трудових операцій, їх використання в розгорнутому мовленні. <i>Сенсомоторний</i> <i>розвиток:</i> розвиток координації та точності рухів рук, дрібної моторики рук під час випилювання, обпилювання та шліфування виробу. <i>Особистісний</i> <i>розвиток:</i> розвиток естетичного сприйняття виробів декоративно-ужиткового мистецтва, формування організованості, самостійності у навчально-практичній діяльності, розвиток уваги.
Художня обробка деревини. Випалювання по фанері Історія виникнення пірографії. Інструменти та пристосування для випалювання малюнку на дерев'яній поверхні. Електричний випалювач (пірограф), його будова і застосування. Правила безпечної роботи з	Ознайомлення з історією виникнення пірографії. Вивчення будови та призначення електричного випалювача (пірографа). Визначення інструментів для роботи. Складання послідовності	Учень/учениця: має уявлення має уявлення про історію виникнення пірографії; розпізнає предмети декоративно-ужиткового мистецтва оздоблені випалюванням;	<i>Пізнавальний</i> <i>розвиток:</i> розширення уявлень про оздоблення виробів з деревини, розвиток мислення на основі аналізу виробу та способу його виконання. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> розвиток мовлення на основі збагачення словника назвами пристосувань та інструментів, розвиток зв'язного

пірографом. Послідовність виконання	роботи.	знає будову і застосування	
-------------------------------------	---------	----------------------------	--

малюнка на дерев'яній поверхні за допомогою випалювача. Кінцева обробка виробу. Лаки їх призначення та застосування. <i>Практичні роботи.</i> Вибір сюжету, візерунку (простий контурний малюнок), переведення картини на раніше виготовлені вироби. Підготовка фанери для випалювання, робота випалювачем.	Організація робочого місця та дотримання правил безпечної праці. Добір малюнка та переведення його на дерев'яну основу. Випалювання простого малюнка по контуру (квітка, сонечко, тваринка тощо). Оздоблення виробу.	електровипалювача (називає основні деталі); визначає інструменти та пристосування для випалювання малюнку на дерев'яній поверхні; вивчає послідовність виконання малюнка на дерев'яній поверхні за допомогою випалювача; організовує робоче місце; добирає та переводить сюжет, візерунок на раніше виготовлені вироби; дотримується правил безпечної роботи електровипалювачем і поводження з лаком; виконує малюнок випалювачем по контуру.	мовлення на основі формування вмінь планувати діяльність. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток зорово-моторної координації, дрібної моторики руки під час закріплення прийомів випалювання. <i>Особистісний розвиток:</i> формування організованості, самостійності у навчально-практичній діяльності, розвиток уваги, спостережливості.
---	--	--	--

Виготовлення виробу з використанням вивчених технік роботи за вибором і смаком здобувачів освіти. <i>Самостійна робота .</i>	Аналіз зразка готового виробу. Орієнтування в завданні за зразком та графічним зображенням. Добір матеріалів та інструментів для виготовлення виробу. Планування своєї діяльності. Дотримання правил безпечної роботи та санітарно-гігієнічних вимог. Виготовлення виробів за	Учень/учениця: орієнтується в завданні за зразком та/або графічним зображенням (називає і показує окремі деталі); має уявлення про види та властивості матеріалів; добирає та характеризує матеріали, які використовує для роботи; обґрунтовує добір кон-струкційних матеріалів залежно від виробу;	<i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення уявлень про види обробки матеріалів, в залежності від їх призначення. Розвиток мислення на основі аналізу зразка (малюнка/схеми) та визначення послідовності виконання трудових операцій, здійснення самоконтролю - порівняння зі зразком. Розширення уявлень про інструменти, аналіз, порівняння властивостей матеріалів. <i>Мовленнєвий розвиток:</i>
---	---	---	--

	зразком самостійно або за допомогою вчителя/вчительки. Остаточне оформлення та презентація готових виробів.	вміє планувати свою діяльність; знає та дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог; виготовляє вироби за зразком самостійно або за допомогою вчителя/вчительки.	збагачення словникового запасу назвами трудових операцій та об'єктів виготовлення, розвиток зв'язного мовлення на основі використання назв технологічних етапів, інструментів, трудових операцій у словесному описі власної діяльності. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток дрібної моторики рук, просторового орієнтування на площині <i>Особистісний розвиток:</i> формування організованості, самостійності у навчально-практичній діяльності.
--	---	--	---

Робота з папером і картоном. Витинанка Поняття «витинанка». Види витинанок, їх призначення та сфери застосування. Мотиви, форми та забарвлення витинанок. Матеріали з яких виготовляють витинанки. Інструменти та пристосування для роботи. Конструктивні особливості одинарної витинанки. Традиційні форми, профілі країв та мотиви. Правила безпечної роботи та санітарно-гігієнічні вимоги до роботи. Послідовність виконання одинарної витинанки. Раціональні прийоми	Визначення поняття «витинанка». Ознайомлення з видами витинанок та сферою їх застосування. Вивчення традиційних забарвлень одинарних витинанок, традиційних профілів країв, традиційних мотивів. Визначення матеріалів та пристосувань для роботи. Організація робочого місця та повторення правил безпечної роботи. Вивчення послідовності	Учень/учениця: визначає поняття «витинанка»; має уявлення про сфери застосування витинанок розпізнає одинарні витинанки та їх конструктивні особливості; називає традиційні забарвлення витинанок, традиційні профілі країв, традиційні мотиви; добирає інструменти, матеріали і пристосування для виготовлення витинанок; організовує робоче місце;	<i>Пізнавальний</i> <i>розвиток:</i> формування уявлень про місце витинанки в декоративно-ужитковому мистецтві, про традиційні форми, мотиви, та матеріали для виготовлення витинанок. <i>Мовленнєвий</i> <i>розвиток:</i> збагачення словникового запасу назвами трудовий операцій та об'єктів виготовлення, на основі складання характеристики об'єктів виготовлення за запитаннями вчителя. <i>Сенсомоторний</i> <i>розвиток:</i> розвиток дрібної моторики рук на
--	---	--	--

роботи при вирізуванні узорів. Варіанти оформлення готових робіт. <i>Практичні роботи.</i> Підбір матеріалів та інструментів та сюжету для виготовлення витинанок. Промальовування контуру малюнка за готовими схемами на виворітній стороні паперу (від зігнутого боку). Вирізання ножицями композиції по контуру малюнка (бажано безперервно). Розгортання витинанки. Приклеювання на картон, колір якого буде контрастним до композиційного. Остаточне оформлення та оздоблення виробу. Наклеювання витинанок на основу.	виконання одинарної витинанки. Добір матеріалів. Оволодіння прийомами виконання одинарної витинанки. Виготовлення одинарної витинанки - традиційних для українського декоративно-ужиткового мистецтва мотивів, форм, кольорів.	дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог; знає послідовність виконання витинанки; володіє раціональними прийомами роботи при вирізуванні узорів; виготовляє одинарні витинанки - традиційних для українського декоративно-ужиткового мистецтва мотивів, форм, кольорів.	основі роботи з папером і картоном. <i>Особистісний розвиток:</i> розвиток мислення на основі аналізу зразків витинанок та визначення послідовності виконання трудових операцій, формування охайності, розвиток емоційно-естетичного сприймання, відчуття кольорової гами.
Робота з пластичними матеріалами. Технологія виготовлення виробів полімерної глини Ліплення, як вид декоративного мистецтва. Поняття «пластичний матеріал». Види пластичних матеріалів для ліплення. Приклади робіт відомих майстрів. Полімерна глина, її призначення, властивості та види. Приклади виробів з полімерної глини. Матеріали та інструменти для роботи. Організація робочого місця та санітарно-гігієнічні вимоги до роботи. Правила безпеки при роботі з полімерною глиною.	Визначення поняття «пластичний матеріал» та видів пластичних матеріалів. Ознайомлення з роботами відомих скульпторів та майстрів декоративно-ужиткового мистецтва. Ознайомлення з призначенням та властивостями полімерної глини. Визначення інструментів та приладдя для роботи з полімерною глиною. Вивчення особливостей та правил безпечної роботи з	Учень/учениця: має уявлення про ліплення, як вид декоративного мистецтва; розуміє поняття «пластичний матеріал»; розрізняє види пластичних матеріалів для ліплення; знає призначення, властивості та види полімерної глини; добирає та готує матеріали та інструменти для роботи; організовує робоче місце; дотримується правил	<i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення уявлень про використання пластичних матеріалів у декоративно-ужитковому мистецтві. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> розвиток зв'язного мовлення на основі використання назв технологічних операцій під час ліплення. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток просторового орієнтування на основі розташування предметів під час складання композицій, розвиток дрібної моторики рук. <i>Особистісний розвиток:</i>

	полімерною глиною.	безпечної праці, санітарно-	
--	--------------------	-----------------------------	--

Особливості процесу виготовлення виробів з полімерної глини. Техніки ліплення. Кінцева обробка та декорування виробу. <i>Практичні роботи.</i> Вправи на розминання глини. Виготовлення плоских або об'ємних виробів з полімерної глини (котика, жабки, квітки тощо) 2-3 вироби або композиції з дрібних виробів/деталей (букет, сюжет на тлі тощо). Опанування техніки плавного переходу, ковбасної техніки та техніки «калейдоскоп» під час ліплення дрібних деталей виробів. Сушіння виробів, фарбування (за необхідності).	Організація робочого місця. Виконання вправ на розминання глини. Опанування різних технік ліплення. Виготовлення дрібних деталей або цілих виробів (композицій) з полімерної глини. Просушування/фарбування готових виробів (за необхідності).	гігієнічних вимог; виконує вправи на розминання глини; опановує техніки ліплення «плавний перехід», «ковбасна», «калейдоскоп»; виготовляє плоскі або об'ємні вироби (композиції) з полімерної глини; сушить/фарбує виріб (за необхідності).	розвиток емоційно-естетичного сприймання, відчуття кольорової гами, формування охайності та умінь дотримуватися санітарно-гігієнічних вимог у процесі роботи з глиною.
Художня обробка тканини. Технологія виготовлення вишитих виробів Короткі відомості про історію української народної вишивки. Традиційні національні мотиви та кольори. Види технік вишивання. Використання вишивки для оздоблення одягу та виробів інтер'єру. Інструменти і матеріали для вишивання. Санітарно-гігієнічні вимоги, правила безпечної праці та волого-теплових робіт. Організація робочого місця. Початкові шви (повторення). Декоративні шви на	Ознайомлення з короткими відомостями про історію української народної вишивки. Традиційними національними мотивами та кольорами. Видами технік вишивання. Добір інструментів та матеріалів для вишивання. Організація робочого місця. Повторення правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог. Виконання вправ на від міряння нитки для вишивання,	Учень/учениця: має уявлення про вишивання як вид декоративно-ужиткового мистецтва; має уявлення про історію української народної вишивки; знає про використання вишивки для оздоблення одягу та виробів інтер'єру; добирає інструменти і матеріали для вишивання; організовує робоче місце;	<i>Пізнавальний розвиток:</i> розширення уявлень про історію української народної вишивки, сферу застосування, традиційні мотиви, кольори та види технік вишивання. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> розвиток мовлення на основі збагачення словника назвами стібків, розвиток зв'язного мовлення на основі формування вмінь описувати об'єкти власної діяльності. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток дрібної моторики в процесі

	закріплення нитки без вузлика.	дотримується	правил виконання трудових
--	--------------------------------	---------------------	---------------------------

основі початкових (“верхоплут”, “оксамитовий”). Застосування швів. Послідовність та технічні умови виконання. <i>Практичні роботи.</i> Вправи на відмірювання довжини нитки для вишивання. Закріплення нитки без вузлика під час вишивання в одну та дві нитки. Виконання раніше вивчених швів “уперед голку”, “назад голку”, “стебловий”, “тамбурний”, “козлик”, “петельний” тощо. Вишивання серветки або рушничка. Добір матеріалів. Виконання ескізу виробу. Вишивання виробу вивченими швами. Волого-теплова обробка готового виробу. Презентація.	Виконання раніше вивчених початкових швів на зразках. Добір матеріалів для вишивання рушничка або серветки. Виконання ескізу виробу. Вишивання виробу вивченими швами. Волого-теплова обробка готового виробу. Презентація.	безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог; відміряє нитку для вишивання; закріплює нитку без вузлика під час вишивання в одну та дві нитки; виконує раніше вивчені шви; виконує ескіз виробу; визначає місце розміщення вишивки на виробі; вивчає декоративні шви на основі початкових; вишиває серветку або рушничок; виконує волого-теплову обробку готового виробу; презентує готовий виріб.	операцій ручним способом, розвиток просторових уявлень на основі оздоблення виробу вишивкою. <i>Особистісний розвиток:</i> формування мислення на основі розвитку вмінь порівнювати види стібків за зовнішнім виглядом, за способом виконання, розвиток загальнотрудових умінь, формування охайності, формування інтересу до українського народного мистецтва, поваги до культурної спадщини України, її традицій.
Технологія виготовлення виробів з деревини. Підставка для чашки Пиляння, як основний процес різання при обробці деревини. Інструмент для пиляння, його різновиди. Пилка лучкова. Техніка пиляння уздовж і впоперек волокон. Правила безпечної роботи при пилянні. Брак при пилянні, заходи по його попередженню і усуненню. <i>Практичні роботи.</i> Підготовка лучкової пилки до роботи: перевірка встановлення полотна. Вправи на	Визначення пиляння, як основного процесу різання при обробці деревини. Вивчення інструментів для пиляння, його різновидів. Ознайомлення з призначенням та будовою пилки лучкової. Вивчення правил безпечної роботи при пилянні. Визначення напрямку волокон на деревині. Виконання вправ на	Учень/учениця: має уявлення про пиляння як основний процес при обробці деревини; знає різновиди інструмента для пиляння; характеризує будову та призначення пилки лучкової; знає правила безпечної роботи при пилянні; визначає напрямок волокон на деревині; дотримується правил	<i>Пізнавальний розвиток:</i> розширення уявлень про будову деревини, розвиток мислення на основі аналізу виробу та способу його виконання. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> розширення словникового запасу назвами інструментів та пристосувань для пиляння деревини, використання назв дій у словесному описі власної діяльності. <i>Сенсомоторний розвиток:</i>

кріплення заготовок у задньому затискачі верстата для пиляння впоперек та уздовж волокон. Пиляння деревини впоперек волокон. Пиляння уздовж волокон при вертикальному положенні заготовки. Перевірка правильності пиляння лучковою пилкою (напрямок і прямолінійність пропилу) за допомогою кутника і лінійки. Виготовлення підставки для чашки (каструлі, чайника тощо) за зразком. Обговорення характеристики виробу і плану роботи в груповій бесіді. Аналіз готового виробу. Складання плану виконання роботи за зразком. Обробка заготовок розпиляних поперек та уздовж волокон.	кріплення заготовок у задньому затискачі верстата для пиляння впоперек та уздовж волокон. Пиляння деревини впоперек волокон. Пиляння уздовж волокон при вертикальному положенні заготовки. Виготовлення підставки для чашки (каструлі, чайника тощо) за зразком.	безпечної роботи при пилянні; фіксує деталі у верстаку в залежності від напрямку пиляння, готувати лучкову пилку до роботи; вміє пиляти заготовки уздовж та поперек волокон; застосовує заходи з попередження і усунення браку при пилянні; визначає послідовність виготовлення виробу (підставки); виготовляє підставки для чашки, каструлі, дошки для обробки харчових продуктів.	розвиток зорово-моторної координації, великої та дрібної моторики під час закріплення прийомів пиляння деревини. <i>Особистісний розвиток:</i> формування організованості, самостійності у навчально-практичній діяльності.
Виготовлення виробу з використанням вивчених технік роботи <i>Самостійна робота.</i>	Аналіз зразка готового виробу. Орієнтування в завданні за зразком та графічним зображенням. Добір матеріалів та інструментів для виготовлення виробу. Планування своєї діяльності. Дотримання правил безпечної роботи та санітарно-гігієнічних вимог. Виготовлення виробів за зразком самостійно або за	Учень/учениця: орієнтується в завданні за зразком та/або графічним зображенням (називає і показує окремі деталі); має уявлення про види та властивості матеріалів; добирає та характеризує матеріали, які використовує для роботи; обґрунтовує добір конструкційних матеріалів залежно від виробу; вміє планувати свою	<i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення уявлень про види обробки матеріалів, в залежності від їх призначення. Розвиток мислення на основі аналізу зразка (малюнка/схеми) та визначення послідовності виконання трудових операцій, здійснення самоконтролю - порівняння зі зразком. Розширення уявлень про інструменти, аналіз, порівняння властивостей матеріалів.

			<i>Мовленнєвий</i> <i>розвиток:</i> збагачення словникового запасу
--	--	--	---

	допомогою вчителя/вчительки. Остаточне оформлення та презентація готових виробів.	діяльність; знає та дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог; виготовляє вироби за зразком самостійно або за допомогою вчителя/вчительки.	назвами трудовий операцій та об'єктів виготовлення, розвиток зв'язного мовлення на основі використання назв технологічних етапів, інструментів, трудових операцій у словесному описі власної діяльності. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток дрібної моторики рук, просторового орієнтування на площині <i>Особистісний розвиток:</i> формування організованості, самостійності у навчально-практичній діяльності.
--	--	---	--

ЗМІСТОВА ЛІНІЯ «ТЕХНОЛОГІЯ МАШИННОЇ ОБРОБКИ МАТЕРІАЛІВ»

Відомості з машинознавства. Ручний, ножний та електричний приводи швейної машини. Будова машинної голки. Ручний, ножний і електричний приводи швейної машини, їх принципи роботи. Організація робочого місця відповідно до санітарно-гігієнічних вимог та правила безпечної роботи на швейній машині. Будова машинної голки, правила установлення. Розмір голки, її маркування. Добір голки залежно від	Ознайомлення зі швейними машинами різного типу (за приводом) та порівняння їх принципу роботи. Вивчення будови машинної голки, її призначення, правил установлення її в голковід. Визначення розміру голки за її маркуванням. Організація робочого місця відповідно до санітарно-гігієнічних вимог. Повторення та дотримання правил безпечної роботи на	Учень/учениця: розпізнає ручний, ножний і електричний приводи швейної машини; визначає різницю приводів за принципом роботи; знає будову машинної голки, її призначення, правила установлення її в голковід; організовує робоче місце відповідно до санітарно-гігієнічних вимог; визначає розмір голки за її	<i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення уявлень про виготовлення швейних виробів та видів швейного обладнання. Формування загальнотрудових умінь: користування швейною машиною, здійснення самоконтролю. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> розвиток мовлення на основі збагачення словникового запасу назвами деталей швейної машини, професійними термінами стосовно
--	---	---	--

		роботи на швейній машині.
--	--	---------------------------

товщини тканини. Заправлення верхньої і нижньої нитки. Регулятор натягу верхньої нитки, його будова, призначення. Машинна закріпка. <i>Практичні роботи.</i> Виконання строчок із різною довжиною стібка. Добір голок і ниток залежно від товщини тканини. Встановлення машинної голки у голковід. Закріплення строчки. Регулювання строчки для виконання зборок.	швейній машині. Добір голки та нитки залежно від товщини тканини. Визначення призначення регулятора строчки. Регулювання довжини строчки. Виконання машинних строчок з різною довжиною стібка.	маркуванням; дотримується правил безпечної роботи на швейній машині; вміє добирати голку та нитку залежно від товщини тканини; знає призначення регулятора строчки; регулює довжину строчки; виконує машинні строчки з різною довжиною стібка.	<i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток координації робочих рухів рук і ніг на основі роботи на швейній машині (пуск, зупинення, строчіння, закріпка). <i>Особистісний розвиток:</i> розвиток просторових уявлень на основі визначення довжини машинної строчки. формування особистісних якостей – уважності, спостережливості, охайності.
Робота на побутовій швейній машині. Технологія виконання подвійного шва Подвійний шов: вид шва, застосування, особливості конструкції та технологія виготовлення (технологічна послідовність). Технічні умови виконання подвійного шва. Вимоги до якості. Організація робочого місця відповідно до санітарно-гігієнічних вимог та правила безпечної роботи на швейній машині та з праскою. <i>Практична робота.</i> Виготовлення зразка подвійного шва.	Визначення назви та виду шва. Його застосування. Розпізнавання подвійного шва за зовнішнім виглядом. Визначення лицьової та виворітної сторони шва. Вивчення технічних умов виконання шва. Визначення технологічної послідовності виконання зразка подвійного шва за допомогою предметно-інструкційної карти. Організація робочого місця. Повторення та дотримання правил безпечної роботи. Виготовлення зразка подвійного шва.	Учень/учениця: знає назву шва; визначає вид, до якого відноситься подвійний шов; має уявлення про застосування подвійного шва; розпізнає подвійний шов серед інших з'єднувальних швів (за зовнішнім видом); розрізняє лицьовий та виворітний бік шва; визначає послідовність виготовлення подвійного шва за допомогою предметно-інструкційної карти; вміє виконувати прасувальні роботи: запрашувати, припрашувати; організовує робоче місце;	<i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення уявлень про технологію виготовлення швейних виробів. Формування загальнотрудових умінь: користування швейною машиною, праскою. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> розвиток мовлення на основі збагачення словникового запасу назвами технологічних операцій під час виконання подвійного шва, використання назв дій у словесному описі власної діяльності. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток дрібної моторики рук на основі виконання технологічних операцій (заметування, запрашовування), розвиток координації робочих рухів рук і ніг

		дотримується	правил	на основі роботи на швейній машині
--	--	---------------------	--------	------------------------------------

		безпечної роботи на швейній машині; виконує подвійний шов за зразком, за інструкційною картою.	(виконання шва). <i>Особистісний розвиток:</i> розвиток спостережливості, акуратності, самостійності, уважності на основі аналізу способу виконання зразка подвійного шва.
Відомості з матеріалознавства. Види текстильних волокон та їх походження. Шовк Виготовлення шовкового волокна. Шовк-сирець. Одержання шовкової нитки та тканини. Найпоширеніші різновиди шовкової тканини, їх особливості, ткацьке переплетення. Властивості шовкових тканин. Особливості обробки та догляду за шовковими тканинами. Призначенням та використанням шовкових тканин у побуті та мистецтві. <i>Лабораторні роботи.</i> Розпізнавання волокон шовку серед інших волокон природного походження. Визначення властивостей шовкових тканин. Розпізнавання шовкових тканин органолептичним методом. Визначення особливостей волого-теплової обробки шовкової тканини емпіричним методом. Оформлення таблиці «Властивості шовкових тканин».	Визначення походження шовкового волокна. Вивчення процесу виробництва шовкової тканини. Ознайомлення з призначенням та використанням шовкових тканин у побуті та мистецтві. Розпізнавання шовкової тканини за зовнішнім виглядом, на дотик, за розривом. Визначення властивостей шовкових тканин емпіричним методом. Дотримання правил техніки безпеки при проведенні лабораторних робіт. Вивчення особливостей догляду та волого-теплової обробки шовкових тканин. Оформлення таблиці «Властивості шовкових тканин»	Учень/учениця: має уявлення про волокна тваринного походження; знає спосіб одержання шовкового волокна, пряжі та використання шовкової тканини у побуті та мистецтві; розпізнає шовкові тканини за зовнішнім виглядом, на дотик, за розривом; визначає властивості шовкових тканин; знає особливості догляду та волого-теплової обробки шовкових тканин; дотримується правил техніки безпеки при проведенні лабораторних робіт.	<i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення уявлень про види тканини, їх властивості на основі інформації про тканини натурального шовку та лабораторних досліджень. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> розвиток мовлення на основі збагачення словникового запасу термінами щодо виробництва тканини та їх характеристики. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток сенсорних відчуттів на основі визначення властивостей тканини за зовнішнім виглядом, за силою розриву, на дотик. <i>Особистісний розвиток:</i> розвиток естетичних смаків на основі визначення придатності тканини для виготовлення швейних виробів.

Виготовлення швейного виробу за готовим кроєм. Наволочка <i>Вироби:</i> наволочка, торбинка для	Визначення призначення виробу, який буде виготовлятись.	Учень/учениця: знає термінологію ручних і машинних робіт, називає їх;	<i>Пізнавальний розвиток:</i> розширення уявлень про види швейних виробів та технологію їх
---	--	---	---

насіння/круп/ борошна (вироби за вибором вчителя/вчительки). Призначення виробів, матеріали для виробів, їх оздоблення. Шви, які використовуються: подвійний, упідгин із закритим зрізом, упідгин з відкритим зрізом. Термінологія ручних і машинних робіт: заметування, приметування, зшивання тканин, деталей. Назва виробів. Назва деталей, назви зрізів деталей, їх форми. Технологія виготовлення виробу. Планування роботи. Організація робочого місця та повторення правил безпечної роботи. <i>Практичні роботи:</i> виготовлення виробів за готовим кроєм за зразком, за допомогою предметно-інструкційної карти.	Обґрунтування добору матеріалів для виготовлення виробу. Визначення назв деталей крою, їх кількості та зрізів деталей. Планування роботи за інструкційною картою. Дотримання правил безпечної праці та організація робочого місця. Виготовлення швейного виробу за готовим кроєм.	знає назву та призначення виробів, які виготовляє; обґрунтовує добір матеріали для виготовлення виробів та їх оздоблення; називає деталі крою та зрізи деталей; уміє за зразком, інструкційною картою та допомогою вчителя планувати роботу та виготовляти різні вироби (наволочки, торбинки); знає та використовує термінологію швейних робіт у розгорнутому мовленні; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог; презентує готову роботу.	виготовлення. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> збагачення словника професійною термінологією: назвами виробів та трудових операцій (заметування, приметування, зшивання), розвиток мовлення шляхом словесного відтворення способу виготовлення виробу після його виконання. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> корекція великої та дрібної моторики на основі пошиття швейного виробу. <i>Особистісний розвиток:</i> розвиток загально трудових умінь, уміння планувати послідовність дій та здійснення порівняння свого виробу зі зразком, формування охайності та вмінь організації праці на основі виконання практичних завдань, розвиток естетичних смаків на основі визначення придатності тканини для виготовлення швейних виробів, формування культури праці, акуратності, вміння утримувати робоче місце в порядку.
ЗМІСТОВА ЛІНІЯ «ГІГІЄНА ТА ЗДОРОВ'Я»			

Тема. Гігієна житла та харчування Значення гігієни житла в житті	Вивчення гігієнічних вимог до житла та харчування людини.	Учень/учениця: визначає гігієнічні вимоги до	<i>Пізнавальний розвиток:</i> розширення уявлення про гігієну,
--	---	---	---

людини. Гігієнічні вимоги до житла. Періодичність прибирання, послідовність дій під час прибирання житла (повторення). Особливості догляду за предметами інтер'єру, кімнатними квітами та побутовою технікою. Методи боротьби з пилом. Важливість провітрювання. Гігієна харчування – складова особистої гігієни. Гігієнічні вимоги до приготування, споживання, та зберігання їжі. Поняття «раціональне харчування». Режим дня, режим харчування. Гігієнічне значення догляду за посудом та кухонним приладдям.	Повторення послідовності робіт під час щоденного прибирання. Ознайомлення з методами боротьби з хатнім пилом, та варіантами догляду за предметами інтер'єру. Ознайомлення (повторення) з вимогами до провітрювання приміщень, залежно від їх типу. Визначення поняття «раціональне харчування». Ознайомлення з режимом дня та харчування середньостатистичної людини. Вивчення основних вимог гігієнічного догляду за посудом та кухонним приладдям.	житла та харчування людини; знає періодичність та послідовність прибирання житла; знає особливості догляду за предметами інтер'єру, кімнатними квітами та побутовою технікою; орієнтується у методах боротьби з хатнім пилом; визначає та розуміє поняття «раціональне харчування»; знає принципи здорового харчування; має уявлення про правильне зберігання продуктів; усвідомлює гігієнічне значення догляду за посудом та кухонним приладдям.	формування уявлень про гігієну житла та харчування. Мовленнєвий розвиток: використання понять «гігієна» у розгорнутому мовленні учня. <i>Особистісний розвиток:</i> засвоєння вимог щодо гігієни житла та харчування, формування усвідомленості про необхідність дотримання норм гігієни у повсякденному житті.
--	--	---	---

ЗМІСТОВА ЛІНІЯ «ТЕХНОЛОГІЯ БЛАГОУСТРІЮ ЖИТЛОВИХ ПРИМІЩЕНЬ ТА ДОГЛЯДУ ЗА НИМИ»

Обладнання кухні. Догляд за посудом Призначення кухні. Види кухонь, їх облаштування. Основні кухонні предмети на кухні – плита, мийка, холодильник, робочі поверхні, посуд, шафи для зберігання кухонного начиння. Обладнання та пристосування для приготування їжі. Санітарно-	Ознайомлення (повторення) з призначенням кухні, її видами та облаштуванням. Визначення основних предметів на кухні, їх призначення. Ознайомлення з санітарно-гігієнічними вимогами до кухонного приміщення та	Учень/учениця: має уявлення про призначення кухні, види кухонь, їх облаштування; визначає основні кухонні предмети на кухні; знає обладнання, пристосування та санітарно-гігієнічні вимоги для	<i>Пізнавальний розвиток:</i> розширення уявлення про кухонне обладнання, його призначення, правила безпечної роботи на кухні. Формування уявлень про необхідність догляду за кухонним обладнанням, як основної умови збереження гігієни їжі.
---	---	---	---

			<i>Мовленнєвий</i>	<i>розвиток:</i>
--	--	--	--------------------	------------------

гігієнічні вимоги до кухонного приміщення та техніка безпеки на кухні. Види посуду за призначенням, за видом матеріалу, з якого виготовлений. Основні вимоги щодо догляду за кухонним посудом. Засоби та пристосування для миття посуду. Санітарні норми миття посуду, залежно від його виду. Правила техніки безпеки та спеціальний робочий одяг. Основні прийоми миття столового посуду ручним способом. <i>Практична робота:</i> оволодіння технікою миття столового посуду: тарілок, стаканів, чашок, ложок, виделок, ножів.	технікою безпеки на кухні. Визначення видів посуду за призначенням та основних вимог по догляду за посудом. Вивчення санітарних норм та техніки безпеки миття посуду, мийних засобів для посуду. Миття столового посуду.	приготування їжі; розпізнає види посуду за призначенням, за видом матеріалу; визначає та характеризує засоби та пристосування для миття посуду; дотримується санітарних норм та правил безпеки під час миття посуду; миє посуд.	збагачення словника термінологією побутової діяльності. Розвиток зв'язного мовлення шляхом словесного відтворення своїх дій. <i>Сенсомоторний</i> <i>розвиток:</i> корекція великої та дрібної моторики на основі миття посуду. <i>Особистісний</i> <i>розвиток:</i> розвиток загально трудових умінь, уміння планувати послідовність дій. Розвиток уваги, мислення (встановлення причинно-наслідкових зв'язків). Виховання свідомого ставлення до безпеки, бажання дотримуватися правил безпечного користування кухонним обладнанням.
--	---	--	---

Побутова техніка для кухні Види побутової техніки для кухні – велика, дрібна, вбудована, електрична, газова, механічна. Її загальне призначення. Побутова плита для приготування їжі, її види. Газова (або електрична) плита, її будова, призначення, правила догляду та безпечного користування. Холодильник. Призначення, будова (стандартний вигляд). Загальні рекомендації та правила щодо використання. Техніка безпечного користування пристроєм. Догляд за холодильником, його періодичність та	Вивчення видів та призначення побутової техніки для кухні. Ознайомлення з видами побутових плит для приготування їжі. Вивчення призначення та конструкції газової (електричної) побутової плити (на макеті), правил безпечного користування пристроєм. Ознайомлення з будовою та призначенням холодильника. Вивчення техніки безпеки користування пристроєм.	Учень/учениця: має уявлення про види та призначення побутової техніки для кухні; вивчає плити для приготування їжі, особливості їх безпечного використання; знає призначення та будову (загальний вигляд) холодильника; вивчає прийоми догляду за холодильником та техніку безпечного користування пристроєм; дотримується правил	<i>Пізнавальний</i> <i>розвиток:</i> розширення уявлення про кухонне обладнання, кухонну побутову техніку, її призначення, правила безпечної роботи на кухні. Формування уявлень про необхідність догляду за кухонним обладнанням, як основної умови збереження гігієни їжі. <i>Мовленнєвий</i> <i>розвиток:</i> збагачення словника назвами побутової техніки, термінологією побутової діяльності. Розвиток зв'язного мовлення шляхом словесного відтворення своїх дій.
--	---	---	--

санітарно-гігієнічні вимоги. <i>Практична робота:</i> оволодіння прийомами миття холодильника.	Оволодіння прийомами догляду за холодильником.	безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог під час практичної роботи; виконує роботи по догляду за холодильником.	<i>Сенсомоторний розвиток:</i> корекція великої та дрібної моторики на основі миття холодильника. <i>Особистісний розвиток:</i> розвиток загально трудових умінь, уміння планувати послідовність дій. Розвиток уваги, мислення (встановлення причинно-наслідкових зв'язків). Виховання свідомого ставлення до безпеки, бажання дотримуватися правил безпечного користування кухонним обладнанням.
---	--	---	--

ЗМІСТОВА ЛІНІЯ «РАЦІОНАЛЬНЕ ВЕДЕННЯ ДОМАШНЬОГО ГОСПОДАРСТВА»

Споживчий та продовольчий кошик. Маркування споживчих товарів Поняття «споживач», «споживчий кошик». Склад споживчого кошика українця/українки (продовольчі та непродовольчі товари, послуги), та його соціальне призначення. Склад продовольчого кошика. Побутові та продуктові товари щоденного споживання. Маркування товарів (назва, виробник, кількісні та якісні характеристики товару, строки придатності). Етикетки та їх призначення. Екологічні знаки на	Визначення поняття «споживач», «споживчий кошик» та його соціального призначення. Ознайомлення зі складом споживчого та продовольчого кошика. Вивчення варіантів маркування товарів, призначення та видів етикеток. Ознайомлення з обов'язковим вмістом маркування товару та додатковими маркувальними	Учень/учениця: має уявлення про споживчий та продуктивний кошик, його вміст; визначає склад продовольчого кошика своєї сім'ї; знає призначення етикеток на товарах; розпізнає види маркування товарів, спеціальні знаки, коди; визначає строк придатності товарів та умови його зберігання/використання.	<i>Пізнавальний розвиток:</i> розширення уявлення про споживчі товари, їх призначення, та види маркувань. Формування уявлень про етикетку, її основним вмістом та додатковим наповненням. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> збагачення словника назвами товарів побутового призначення, термінологією маркування товарів. Розвиток зв'язного мовлення на основі аналізу змісту товарної етикетки. <i>Особистісний розвиток:</i> уміння виконувати аналіз текстової
--	--	---	---

	знаками.		
--	----------	--	--

товарах, стандарти якості й безпеки товару (сертифікація, хімічний склад, домішки, енергетична цінність). Попереджувальні знаки на товарах, групи товарів з обов'язковим попереджувальним маркуванням. Інші інформаційні позначки на товарах (ярлик, штрих-код, QR-код). Зовнішні та внутрішні ознаки якості товару. <i>Практична робота.</i> Визначення якості товару за зовнішніми ознаками. Дослідження етикеток товарів щоденного вжитку: молока, м'яса, крупи, мийного засобу, елементу живлення, одягу тощо.	Ознайомлення з поняттями «стандартизація» та «сертифікація». Вивчення вигляду екологічних, попереджувальних знаків на етикетках. Ознайомлення з інформаційними позначками штрих-код та QR-код, способом читання QR-кодів. Дослідження етикеток товарів щоденного вжитку з метою вивчення інформації про товар.		та графічної інформації на етикетках товарів, розвиток уваги, мислення (встановлення причинно-наслідкових зв'язків). Виховання свідомого ставлення до безпеки, бажання дотримуватися правил безпечного користування споживчими товарами.
---	--	--	--

ВАРІАТИВНИЙ МОДУЛЬ «ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВЕ МИСТЕЦТВО»

Технологія виконання декупажу Історія виникнення декупажу. Призначення та місце у декоративно-ужитковому мистецтві. Сучасний декупаж, його види. Суть техніки, її особливості. Матеріали та пристосування для роботи, їх призначення (серветки, карти, акрилові основи: пасти, гелі, клей-основи; фарби, лаки, контури та ін.). Інструменти та пристосування. Види поверхонь для декупажу. Техніка обробки поверхонь. Організація робочого місця. Правила безпечної	Ознайомлення з історією виникнення декупажу, його призначенням та місцем у декоративно-ужитковому мистецтві. Вивчення видів сучасного декупажу, їх назв та технологічних відмінностей. Ознайомлення з матеріалами, інструментами та пристосуваннями для роботи. Вивчення технологічних етапів класичного прямого декупажу.	Учень/учениця: має уявлення про виникнення та розвиток декупажу та його місце у декоративно-ужитковому мистецтві; має уявлення про види сучасного декупажу; характеризує матеріали, які використовуються для виготовлення декупажу; добирає інструменти та пристосування для роботи;	<i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення уявлення про властивості та використання паперу (серветки), розширення знань про аплікацію та декорування предметів побутового вжитку. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> на основі збагачення словника назвами видів технологічних операцій, супроводжуючого мовлення під час виконання декупажу. <i>Сенсомоторний розвиток:</i>
--	--	---	--

		обґрунтовує добір кон-	розвиток зорово-моторної координації, розвиток просторового
--	--	------------------------	--

праці та санітарно-гігієнічні вимоги. Технологічні етапи класичного прямого декупажу. Способи наклеювання серветок (пензлем, через файл). Технологічна послідовність виготовлення декупажу. Особливості догляду за виробами. <i>Практичні роботи.</i> Виготовлення класичного прямого декупажу на рівній дерев'яній поверхні (кухонна дошка, тарілка тощо) – 2-3 виробу. Добір та підготовка матеріалів, інструментів та приладдя. Виготовлення декупажу за технологічними етапами (за зразком). Остаточне оздоблення та обробка виробу. Контроль якості та презентація виробу.	Організація робочого місця. Повторення правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог. Добір та підготовка матеріалів, інструментів та приладдя. Виготовлення декупажу за технологічними етапами (за зразком). Остаточне оздоблення та обробка виробу. Контроль якості та презентація виробу.	струкційних матеріалів залежно від виробу; готує поверхні основи (грунтує, шліфує); фарбує поверхні основи акриловим грунтом світлих тонів; виконує класичний прямий деку паж; покриває виріб акриловим лаком; оздоблює виріб (глітерами, блискітками, стрічками тощо); дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	орієнтування на площині основи для декупажу, дрібної моторики руки у процесі різання, розривання серветок. <i>Особистісний розвиток:</i> розвиток уваги, порівняння властивостей матеріалів для декупажу, формування охайності, працелюбності, відповідальності за якість виконаної роботи, наполегливості у досягненні мети.
Робота з фарбами. Техніка монотипії Монотипія, як вид графічного мистецтва. Історія створення монотипії. Походження назви, характерні особливості техніки. Роботи відомих майстрів у техніці монотипії. Інструменти та пристосування для роботи. Види фарб для монотипії. Правила техніки безпеки, організації робочого місця та санітарно-гігієнічні вимоги до роботи. Техніки нанесення фарби на скло (або інший гладкий матеріал). Способи виконання	Ознайомлення з монотипією, як видом графічного мистецтва, історією її створення. Знайомство з роботами відомих художників у техніці монотипії. Визначення та добір інструментів та матеріалів, необхідних для роботи. Організація робочого місця та дотримання правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	Учень/учениця: має уявлення про монотипію, як вид графічного мистецтва; вивчає роботи відомих майстрів у техніці монотипії; розпізнає пейзажну монотипію; знає види фарб та інструментів, що використовуються для роботи; добирає матеріали та інструменти для роботи; організовує робоче місце;	<i>Пізнавальний розвиток:</i> розширення уявлень про види мистецтв, збагачення уявлень про роботу з фарбами. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> розширення словникового запасу назвами технік (видів) декоративного мистецтва, використання назв дій у словесному описі власної діяльності. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток зорово-моторної координації, дрібної моторики руки під час закріплення прийомів

відбитків. Пейзажна монотипія, особливості виконання. <i>Практичні роботи.</i> Вправи на виконання відбитків в техніці монотипія. Виконання пейзажної монотипії (2-3 роботи).	Оволодіння технікою виконання відбитку; Виконання пейзажної монотипії.	дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог; виконує відбитки в техніці монотипія; виконує пейзажну монотипію.	монотипії. <i>Особистісний розвиток:</i> розвиток інтересу до мистецтва, розвиток емоційно-естетичного сприймання, відчуття кольорової гами.
Технологія в'язання гачком Вироби, зв'язані гачком. Використання їх для виготовлення/оздоблення одягу та оформлення інтер'єру. Інструменти та матеріали для в'язання гачком. Будова гачка. Добір гачків і ниток. Організація робочого місця. Правила безпечної праці та санітарно-гігієнічні вимоги. Основні елементи в'язання гачком. Перша петля, вимоги до її вив'язування. Ланцюжок з петель, його застосування при в'язанні різних виробів. Петлі, що вив'язуються гачком, їх назви та призначення. Накид – види накиду та їх призначення (стовпчики з накидом). Умовні позначення. Схеми в'язання. Технологія закріплення петель. <i>Практичні роботи.</i> Вибір ниток і гачка. Малювання гачка та підписування назви елементів. Читання схем для в'язання гачком. Вив'язування зразків ланцюжка із повітряних петель. В'язання зразків із застосуванням	Ознайомлення з виробами в'язаними гачком, їх застосуванням у виготовленні одягу та в інтер'єрі. Визначення інструментів, матеріалів та пристосувань для роботи. Вивчення будови гачка. Вивчення правил добору гачка і ниток. Їх відповідності. Організація робочого місця. Вивчення правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог до роботи. Добір матеріалів для роботи. Читання схем в'язання. Оволодіння прийомами в'язання гачком. Вив'язування зразків із використанням різних видів петель.	Учень/учениця: має уявлення про застосування видів в'язання гачком у побуті; розпізнає в'язане полотно (виріб) за зовнішнім виглядом; називає інструменти для в'язання; знає будову гачка; малює гачок та підписує назви елементів; володіє та дотримується правил техніки безпеки і санітарно-гігієнічних вимог; вміє співвідносити товщину ниток з номером гачка; добирає інструменти та матеріали для роботи; знає назви петель, що вив'язуються гачком, їх призначення. читає умовне позначення на схемі; виконує ланцюжок з	<i>Пізнавальний розвиток:</i> формування уявлення про в'язання гачком як вид декоративно-ужиткового мистецтва, розширення уявлень про виготовлення одягу та предметів інтер'єру. Формування уявлення про малюнок в'язання, основні елементи в'язання гачком. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> розширення словникового запасу назвами інструментів та пристосувань для в'язання, використання назв трудових операцій у словесному описі власної діяльності. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> формування тактильних відчуттів та зусиль під час роботи; зорово-моторної координації, дрібної моторики руки під час в'язання гачком. <i>Особистісний розвиток:</i> розвиток мислення на основі читання схем в'язання та визначення послідовності

повітряної петлі, петлі повороту та			
-------------------------------------	--	--	--

стовпчиків.		повітряних петель; в'яже зразки із використанням різних видів петель.	виконання трудових операцій. Формування особистісних якостей: охайності, наполегливості тощо.
Технологія плетіння бісером на дротяній основі Історичні відомості та цікаві факти про бісер та бісероплетіння. Виробництво бісеру. Інструменти та матеріали для плетіння бісером. Особливості роботи та зберігання бісеру, зберігання та догляд за бісерними виробами. Правила безпечної праці й санітарно-гігієнічні вимоги. Організація робочого місця. Особливості роботи з тонким дротом. Нарощування дроту та його закріплення. <i>Практична робота.</i> Навчальні вправи по нанизуванню бісеру на дріт, нарощування та закріплення дроту. Види бісерного плетіння на дротяній основі. Особливості паралельного, дугового, коралового та петельного плетіння бісером. Схематичні зображення. <i>Практичні роботи.</i> Замальовки схем для паралельного та петельного плетіння. Виконання пелюсток квітів технікою петельного плетіння.	Ознайомлення з історичними відомостями та цікавими фактами про бісер та бісероплетіння. Вивчення інструментів, пристосувань для роботи та правил безпечного користування ними. Організація робочого місця. Виконання навчальних вправ нанизування бісеру, нарощування та закріплення дроту. Ознайомлення з технологією плетіння бісером на дротяній основі. Читання схем плетіння. Дотримання правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог. Виконання замальовок схем для паралельного та петельного плетіння. Виготовлення елементів	Учень/учениця: має уявлення про історію виникнення і розвитку бісероплетіння, походження бісеру його виробництво та застосування; визначає особливості плетіння на твердій основі (на дроті); характеризує матеріали та інструменти для бісероплетіння; добирає матеріал для роботи; обґрунтовує добір конструкційних матеріалів залежно від виробу; вміє організовувати робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог; виконує вправи нанизування бісеру, нарощування та закріплення	<i>Пізнавальний розвиток:</i> розширення уявлень про використання бісеру, збагачення уявлень щодо різноманітності видів рукоділля. формування знань про основні прості прийоми бісероплетіння. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> розвиток мовлення на основі словесної характеристики видів діяльності, назв інструментів та технологічних операцій. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток просторових уявлень розвиток дрібної моторики і координації рук; розвиток зорового, тактильного сприймання матеріалів, розвиток окоміру. <i>Особистісний розвиток:</i> розвиток охайності, посидючості, естетичного смаку, творчого відношення до праці.

	(виробів) паралельним та дроту;	
--	---------------------------------	--

Виконання листочків технікою паралельного плетіння. З'єднання квітки, обмотка стебла. Виготовлення букетів із виплєтених квітів або оформлення картин із бісеру.	петельним плетінням. Виготовлення композиції з бісерних квітів.	вивчає різні техніки плетіння бісером; розрізняє види плетіння за зовнішнім видом, за схемами; виконує замальовки схем для паралельного та петельного плетіння; виготовляє вироби паралельним плетінням; виготовляє вироби петельним плетінням; виготовляє композицію з бісерних квітів.	
--	---	--	--

